

Cuid de na Daoine atá Curtha i nDumhach na Leanbh

Ruaidhrí Ó Tuairisg

Bhí sé d'ádh orm go raibh mé ag comhrá le Paddy Mháirtín Pháidín Ó Droighneáin as an Teach Mór, Indreabhán, ar an 24 Samhain 2009 agus as an gcomhrá tarraingíodh anuas Dumhach na Leanbh. Bhí corr-ainm ar eolas agam féin faoi dhaoine a bhí curtha ann ach ní mórán é. Ach ní mar sin do Phaddy. Thug sé roinnt mhaith ainmneacha dhom lom láithreach agus mo bhrón fágadh an scéal mar sin. Dúirt mé leis a bheith ag smaoineamh ar éinne eile a thiocfadh isteach ina cheann agus go bhfeicfinn aríst é. Ach mo léan, ní dhearna mé beart de réir mo bhriathair. D'imigh an t-am agus d'imigh Paddy, beannacht Dé leis agus thug sé stór mór eolais leis.

Is dóigh nach mbeidh 'fhios go deo anois cé mhéad duine a cuireadh i nDumhach na Leanbh. Páistí is mó atá curtha anseo ach tá daoine fásta ann freisin. Cuireadh daoine ann go dtí na ceathrachaidí agus níl 'fhios cén fáth mar bhí Reilig an Chnoic oscailte le fada. Bhí an suíomh i bhfad níos mó fadó ach thug an fharraige a cuid féin léi le himeacht na mblianta.

Tá an méid seo eolais bailithe againn faoi láthair.

1. Clann Mháirtín Thomáis Ó Cúláin, Tom, Peige Baib, uncail agus aintíní le Paddy Mháirtín Pháidín Ó Droighneáin.
2. Mac le Liam Choilm Mac Fhlannchadha, An Teach Mór, Pádraigín.
3. Beirt dearthár le Pheilipe Phete Ó Cúláin, An Teach Mór, Peadar agus Joe. Ba cúpla iad. Bhí siad trí nó ceathair de bhlianta d'aois.
4. Beirt le Páidín Ó Márta, Cor na Rón, Beartla agus Seán.
5. Iníon le Ruaidí Mór Phádraig Ruaidí Ó Tuairisg, Baile an Logáin, Nóirín a bhí 3 bliana.
6. Gasúir le Séamus Bhille Ó Fátharta, Cor na Rón.
7. Cailín le Maidhc Sheáinín Bháin Ó Cúláin, Nancy. Mhair sí cúpla uair an chloig.

Leac Cuimhneacháin Dhumhach na Leanbh

Ollscolaíocht trí Ghaeilge

Cúrsaí i réimse leathan ábhar: Cultúr Dúchais, Scileanna Aistriúcháin, Cumarsáid, an Phleanáil Teanga, Ateangaireacht Chomhdhála, Ardscileanna Gaeilge do Mhúinteoirí agus an Ghaeilge Fheidhmeach. Tá na cúrsaí seo ar fáil ar bhonn lánaimseartha nó páirtaimseartha agus ar líne.

Bí ag caint linn!

www.oegaillimh.ie/acadamh

8. Deirfiúr le Michailín Mheáirt Ó Coisdealbha, Cor na Rón, Máirín, aintín le Neansaí Ní Choisdealbha, RnaG. Bhásaigh sí i 1931 agus í 4 bliana.
9. Ruaidí Ó Tuairisg, An Teach Mór. Fear fásta, deartháir le Máirtín Rua.
10. Triúr gasúr le Ned Sheáin Ó Finneadha. An Lochán Beag.
11. Iníon le Pádraig Ruaidí Ó Tuairisg, An Lochán Beag, Delia, a bhí 6 bliana.
12. Triúr le Máirtín Bheartla Ó Cúláin, An Lochán Beag. Máirtín, Peigín, Júidín.
13. Tomás Dhiarmaid Ó Donnchadha - deartháir le Staif Dhiarmaid agus uncail leis an Ath. Stiofán. Fuair Tomás bás in 1890. Bhí sé 7 mbliana.
14. Iníon le Pádraig Pháidín Ó Flaithearta An Lochán Beag, Júidín.
15. Mac le Mike Tom Tom Ó Donnchadha, Cor na Rón, leathcheann cúpla, Stephen.
16. Mac le Tom Pheatsaí Thomáis Ó Flaithearta, An Lochán Beag Thiar, Pádraig nach raibh na 6 bliana slánaithe aige.
17. Triúr iníon le Micil Bheartla Ó Cúláin, An Teach

Mór, aintíní le Cáit Bheag Uí Fhlaithearta, An Teach Mór, Bríd, Siobhán agus Nóra. Bhí siad faoi 6 bliana d'aois. Tá beirt óg eile, Bairbre agus Peigín, curtha i Reilig an Chnoic.

18. Deirfiúr le Cóil Mhicí Ó Coisdealbha, Cor na Rón, Brídín a bhí 3 bliana. Leathcheann cúpla le Maitias.
19. Beirt aintíní le Peadar Ó Máille, Cor na Rón (measta).
20. Bhásaigh seisear le Máirtín Stiofáin Ó Cúláin as Cor na Rón agus tá cúigear acu i nDumhach na Leanbh: Máirín 2 bl., 1915-1917; Maggie 1 bl., 1919-1920; Beachla 5 bl., 1923-1928; Sarah 7 bl., 1925-1932; Stiofán 7 mí, 1929. Tá Baib curtha i Reilig an Chnoic. Bhí sí 16 bliana d'aois. 'Sí Bidín an t-aon pháiste a mhair. Tá sise in Áras Mhic Dara ar an gCeathrú Rua anois agus í 98 bliain d'aois.

Ba bhreá linn ainmneacha eile a fháil agus iad a fhoilsiú in eagrán na bliana seo chugainn de Bhiseach. Tá muid an-bhuíoch ar fad do na daoine a thug eolas dúinn faoina ngaolta agus faoi dhaoine eile a bhí curtha i nDumhach na Leanbh. Tá muid fíorbhuíoch freisin do na daoine ar fad a thug síntiúis go fial, flaithiúil. 'Sé Dumhach na Leanbh a n-oidhreacht. ■

An tAth Stiofán ag ceilúradh aifrinne ag Dumhach na Leanbh i mbliana [Pic. Seán Ó Mainnín]